

ชื่อเรื่องการค้าคั่วแบบอิสระ   ความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า
ถั่วเหลืองในประเทศไทย

ผู้เขียน   นางสาวสุทิดา โปธาเจริญ

ปริญญา   เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้าคั่วแบบอิสระ

รศ.สุวรรรัตน์ ยิบมันตะศิริ	ประธานกรรมการ
รศ.พรทิพย์ เขียรธีรวิทย์	กรรมการ
ผศ.วัชรวิทย์ พุกกษิกานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ (1) เพื่อศึกษาสภาพของการผลิต การบริโภค และการนำเข้าถั่วเหลืองของประเทศไทยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (2) เพื่อศึกษาความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าถั่วเหลืองในประเทศไทย (3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการผลิตถั่วเหลืองในประเทศไทย

การศึกษานี้จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองของ Harold G. Vatter เพื่อหาความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าของอุตสาหกรรมถั่วเหลือง นอกจากนี้ในการศึกษายังได้ทำการพยากรณ์โดยวิธีสมการถดถอยอย่างง่าย เพื่อดูแนวโน้มของปริมาณการผลิต การบริโภค และการนำเข้าถั่วเหลืองของไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2550-2564

ผลการศึกษาพบว่าปริมาณการบริโภคถั่วเหลืองในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 602,931 ตัน ในปี พ.ศ.2535 เป็น 1,618,508 ตัน ในปี พ.ศ.2549 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 8.23 ในขณะที่ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองลดลงจาก 480,150 ตัน ในปี พ.ศ.2535 เป็น 224,504 ตัน ในปี

พ.ศ.2549 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 4.88 ดังนั้นประเทศไทยต้องนำเข้าถั่วเหลืองจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นจาก 123,542 ตัน ในปี พ.ศ.2535 เป็น 1,395,241 ตัน ในปี พ.ศ.2549 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 25.58

สำหรับการศึกษาแนวโน้มในอนาคต พบว่าปริมาณการบริโภคถั่วเหลืองจากการพยากรณ์จะเพิ่มขึ้นจาก 2,084,053 ตัน ในปี พ.ศ.2550 เป็น 3,471,367 ตัน ในปี พ.ศ.2564 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 3.71 โดยที่ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองจากการพยากรณ์นั้น จะลดลงจาก 156,080 ตัน ในปี พ.ศ.2550 เป็น 151,169 ตัน ในปี พ.ศ.2564 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 62.44 และปริมาณการนำเข้าจากการพยากรณ์จะเพิ่มขึ้นจาก 1,929,053.15 ตัน ในปี พ.ศ.2550 เป็น 3,624,346.75 ตัน ในปี พ.ศ.2564 และจากการคำนวณร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปีต่อปีในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่อปีโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 4.61

ปัญหาการผลิตถั่วเหลืองในประเทศไทย สามารถอธิบายได้จากปัญหาพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลือง ผลตอบแทนต่อไร่จากการเปรียบเทียบต่ำกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่น เช่น มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น และปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ราคานำเข้าถั่วเหลืองต่ำกว่าราคากถั่วเหลืองในประเทศ อีกทั้งการยกเลิกการควบคุมการนำเข้าในปี พ.ศ.2538 ทำให้การผลิตภายในประเทศลดลงอย่างเห็นได้ชัด

การผลิตถั่วเหลืองของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ ในขณะที่ปริมาณการบริโภคถั่วเหลืองเพิ่มขึ้น ปริมาณการนำเข้าถั่วเหลืองก็จะเพิ่มขึ้นด้วย อาจจะสรุปได้ว่าอุตสาหกรรมถั่วเหลืองในประเทศไทยจะต้องพึ่งพาการนำเข้าไปอีกนาน เนื่องจากมองไม่เห็นความสามารถในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเลย

Independent Study Title Production Ability for Import Substitution of Soybean in Thailand

Author Miss. Suticha Phothacharoen

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee:

Assoc.Prof.Suwarat Yibmantasiri Chairperson

Assoc.Prof.Porntip Tianteerawit Member

Asst.Prof.Watcharee Prugsiganont Member

ABSTRACT

This study has three main objectives: (1) to review the present state and future trends of production, consumption, and imports of soybean in Thailand; (2) to study production ability of import substitution of soybean in Thailand; and (3) to study what are problems and obstacles of soybean production in Thailand.

Secondary data from the Office of Agricultural Economics were used in this study. Data analysis was done based on the model of Harold G. Vatter to find domestic production ability for import substitution of soybean industry. Simple regression analysis was used to forecast future trends of production, consumption and import of soybean in Thailand for the period of 2007 - 2021.

The results of the study showed that consumption of soybean in Thailand increased from 602,931 tons in 1992 to 1,618,508 tons in 2006. Year to year increase in consumption during this period was found to be 8.23 percent on average. On soybean production during the same period, this was found to drop from 480,150 tons in 1992 to 224,504 tons in 2006, with an average year

to year drop of 4.88 percent. Consequently, Thailand's imports of soybean rose dramatically, from 123,542 tons in 1992 to 1,395,241 tons in 2006. Year to year increase in imports was calculated to be 25.58 percent on average during this period.

For the study of future trends, the results of the study showed that consumption of soybean was forecasted to rise from 2,084,053 tons in 2007 to 3,471,367 tons in 2021. Year to year percentage change was calculated to be 3.71 percent. On soybean production was forecasted to drop from 156,080 tons in 2007 to 151,169 tons in 2021 or percentage change of 62.44 percent per year. Imports of soybean were forecasted to increase from 1,929,053 tons in 2007 to 3,624,346 tons in the year 2021. Year to year percentage change was estimated to be 4.61 percent.

Declining production of soybean in Thailand could be explained by declining areas of soybean cultivation, lower returns per rai in comparison with other oil crops such as coconut and palm oil, and the most important reason is lower import price of soybean. The removal of import limits in 1995 had resulted in a drastic fall of domestic production.

Since Thailand's production of soybean has been declining while its consumption has been rising, import is therefore inevitable to meet growing demand. It may be concluded that soybean industry in Thailand will have to rely on imports as production ability to substitute imports cannot be seen.